

Dolnośląski Wojewódzki Urząd pracy radzi:

Świadczenia rodzinne - zasiłki na dzieci w Niemczech i Czechach

Pracując za granicą zastanawiamy się niejednokrotnie, czy mamy prawo do świadczeń rodzinnych

Co to są świadczenia rodzinne?

To nic innego, jak zasiłki otrzymywane przez rodzinę do momentu, w którym dzieci mogą same zapewnić sobie utrzymanie – mówimy wtedy o **zasiłku rodzinnym**. Zasiłki przyznawane w pierwszych latach życia dziecka, pod warunkiem, że jedno z rodziców nie jest w pełni aktywne zawodowo ze względu na opiekę nad dzieckiem – to **zasiłki rodzicielskie**.

Przjrzyjmy się zasiłkom rodzinnym na dzieci

Zasady obowiązujące w Unii mówią, że każdy Polak legalnie zatrudniony poza granicami naszego kraju korzysta ze świadczeń, jakie gwarantuje mu dany kraj zatrudnienia. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego zapewnia, że Polacy pracujący za granicą mają prawo wnioskować o świadczenia rodzinne w danym państwie. Regulowane jest to podstawą prawną: rozporządzeniem Rady i Parlamentu Europejskiego (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia oraz rozporządzeniem Rady i Parlamentu Europejskiego nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r., dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Co decyduje o tym, czy należy nam się zasiłek za granicą?

Zasiłek na dziecko należy się osobie, która posiada dzieci a także ważną **umowę o pracę** i opłaca składki na ubezpieczenie społeczne w danym kraju członkowskim. Wywiązywanie się z obowiązku podatkowego to drugi czynnik decydujący.

Ważne jest również miejsce zamieszkania. W większości przypadków Polacy mieszkają i są zameldowani w miejscu zatrudnienia, często ich rodziny pozostają w Polsce, jednak nie przeszkadza to we wnioskowaniu o świadczenia rodzinne w kraju zatrudnienia.

Świadczenia rodzinne w Niemczech - Kindergeld

Wnioskodawcą może być osoba, która posiada zameldowanie na terenie Niemiec, pracuje legalnie jako osoba zatrudniona lub prowadzi działalność gospodarczą (Gewerbe), ale w pierwszym i drugim przypadku składki na ubezpieczenie są odprowadzane w Niemczech a podatki rozliczane w Niemieckim Urzędzie Skarbowym (Finanzamt).

Zasiłek na utrzymanie dzieci przyznawany jest przez Familienkasse - Niemiecką Kasę Świadczeń Rodzinnych. Należy pamiętać, iż Polacy pracujący w Niemczech składają wnioski jedynie w FamilienKasse w Bautzen.

Familienkasse Bautzen

Neusalzaer Str. 2, 02625 Bautzen

Tel: 0800 4 5555 30 (infolinia czynna od poniedziałku do piątku, w godzinach 08.00-18.00)

E-Mail: familienkasse-bautzen@arbeitsagentur.de

Kindergeld wypłacany jest nie tylko dzieciom mieszkającym wraz z opiekunami w Niemczech, ale również tym, mieszkającym w Polsce, do ukończenia 25. roku życia, jeśli nadal uczęszczają do szkoły lub studiują. Świadczenie to obejmuje również dzieci przysposobione oraz dzieci współmałżonka, jeżeli należą do wspólnego gospodarstwa domowego wnioskodawcy.

Osoby zatrudnione w Niemczech, których składki ubezpieczeniowe odprowadzane były w Polsce (dotyczy zwłaszcza osób delegowanych do pracy w Niemczech) również mają możliwość ubiegania się o Kindergeld, jednak tu Familienkasse ma prawo zdecydować, że zasiłek się nie należy.

Osoby pobierające zasiłki rodzinne w Polsce mogą również starać się o niemiecki Kindergeld, ale zostanie on pomniejszony o kwotę polskiego świadczenia. Nie ma wpływu na przyznanie niemieckiego zasiłku Kindergeld fakt, iż w Polsce zasiłek rodzinny wnioskodawcy się nie należy.

Wysokość zasiłku Kindergeld

Od 2010 roku obowiązują następujące kwoty zasiłków:

- zasiłek na pierwsze i drugie dziecko – 184 Euro;
- zasiłek na trzecie dziecko – 190 Euro;
- zasiłek na czwarte i następne dziecko – 215 Euro.

Kindergeld jest wypłacany za każdy miesiąc pracy na terenie Niemiec, licząc od pierwszego pełnego miesiąca pracy. Urząd może jednorazowo wypłacić kwotę zasiłku za okres maksymalnie 6. miesięcy. Kindergeld może być również wypłacony do 4 lat wstecz, jeżeli złożymy taki wniosek.

W jaki sposób należy się starać o zasiłek Kindergeld?

Aby ubiegać się o Kindergeld należy złożyć następujące dokumenty do Familienkasse:

Jako przykład przedstawimy wymagania dla osoby zatrudnionej w firmie niemieckiej, która nie była oddelegowana z Polski do pracy w Niemczech.

Potrzebne będą następujące dokumenty:

1. Kopia Lohnsteuerbescheinigung lub Abrechnung za każdy okres pracy wnioskodawcy na terenie Niemiec. W przypadku starania się o Kindergeld za bieżący okres: podbite i wypełnione przez pracodawcę zaświadczenie „Bescheinigung des Arbeitgebers” oraz wszystkie dokumenty Abrechnung, które wnioskodawca otrzymał do momentu ubiegania się o zasiłek Kindergeld.

2. Kopia unijnego aktu małżeństwa (jeśli nie jest unijny – musi być tłumaczony na język niemiecki), w przypadku osób rozwiedzionych, decyzja sądowa wraz z tłumaczeniem przysięgłym.

3. Kopia unijnego aktu urodzenia dziecka (jeśli nie jest unijny – musi być tłumaczony na język niemiecki). W przypadku drugiego dziecka oraz kolejnych – zupełny akt urodzenia wraz z tłumaczeniem przysięgłym.

Kindergeld należy się również dzieciom pełnoletnim, które nie ukończyły jeszcze 25 lat, uczęszczającym do szkoły lub studiującym, w tym przypadku do w/w dokumentów należy dołączyć:

- kopię Zaświadczenia o nauce w szkole lub wyższej uczelni, najlepiej na druku Familienkasse, ewentualnie na własnym druku uczelni ale z załączonym tłumaczeniem na język niemiecki;
  - oświadczenie o ukończeniu pierwszego wykształcenia i pracy na druku Familienkasse. Należy podać informacje, jakie wykształcenie zostało uzyskane, lub kiedy będzie uzyskane. W przypadku jeśli dziecko pracowało należy podać okresy pracy oraz rodzaj zatrudnienia, adres i nazwę pracodawcy.
4. Zaświadczenie o stanie rodziny – wspólnym meldunku całej rodziny, najlepiej wnioskodawcy z dziećmi (z Urzędu Miasta i Gminy) na druku Familienkasse.
  5. Kopię dowodu osobistego dziecka i jego opiekuna.
  6. Kopię decyzji o niepobieraniu zasiłku w innych państwach UE (w tym Polski z MOPS/GOPS) przez wnioskodawcę bądź potwierdzenie okresu czasu, w jakim było pobierane świadczenie i wysokość pobieranych świadczeń. Dokument ten musi być tłumaczony przysięgle na język niemiecki.
  7. Kopię potwierdzenia meldunku lub zaświadczenia o pobycie stałym na terenie Niemiec – w przypadku braku – dokładny adres zamieszkania w Niemczech.
  8. Kopię umowy najmu mieszkania w Niemczech jako najemca lub podnajemca – potwierdzającą, że klient uczestniczył w utrzymaniu tego mieszkania.
  9. Kopię potwierdzenia ubezpieczenia na terenie Niemiec (kopia Sozialversicherungsausweis, albo kopia karty zdrowotnej).
  10. Dokładne informacje o zatrudnieniu opiekuna oraz kopie potwierdzających je dokumentów:
    - w przypadku, gdy opiekun był bezrobotny i pobierał zasiłek – kopia dokumentu z urzędu pracy o jego wysokości i okresie pobierania;
    - jeśli opiekun był ubezpieczony w KRUS-ie – potrzebna jest taka informacja;
    - jeśli pobierał emeryturę/rentę – potrzebne daty pobierania zasiłku, daty od kiedy do kiedy pobierane było świadczenie i z jakiej instytucji (nazwa);
    - jeśli przebywał/a na urlopie macierzyńskim/wychowawczym/chorobowym – informacje z jakiej instytucji pobierane były pieniądze i na jaki okres.
  14. W przypadku kiedy oboje opiekunów pracowało za granicą, a dzieci zostawały pod opieką rodziny – postanowienie sądu o przyznaniu opieki prawnej nad dzieckiem/ lub też akt notarialny, że opieka nad małoletnimi powierzona została innej osobie (najlepiej pod tym samym meldunkiem).
  15. W przypadku opieki nad dzieckiem przysposobionym – kopia decyzji z sądu rodzinnego o przekazaniu opieki + zupełny akt urodzenia wraz z tłumaczeniem przysięgłym.
  16. Kopia zaświadczenia o dochodach EU/EWR.

Po przedłożeniu wszystkich wymaganych dokumentów do niemieckiej Familienkasse, instytucja ta zwraca się z prośbą do polskiego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej o potwierdzenie okoliczności życiowych osoby starającej się o zasiłek Kindergeld.

Należy pamiętać iż czas oczekiwania na decyzję i zasiłek jest różny dla każdego wnioskodawcy. Zależy on od kompletności dokumentacji a także od sprawności komunikacji Familienkasse i ROPS.

Zmiany w przyznawaniu zasiłku Kindergeld od 1 stycznia 2016 roku

Każda osoba chcąca ubiegać się o zasiłek rodzinny Kindergeld będzie miała obowiązek podania swojego numeru identyfikacji podatkowej idNR. W przypadku dzieci mieszkających na terenie Niemiec – Familienkasse będzie również wymagało podania ich numeru idNR.

Świadczenia rodzinne w Czechach - Přídavek na dítě

Prawo do zasiłku rodzinnego w Czechach dotyczy dzieci pozostających na utrzymaniu, mieszkających w rodzinach, których główny dochód wynosi poniżej 2,4-krotności minimum egzystencji dla rodziny. Za rodziny uważa się w tym kontekście wspólnoty życiowe rodziców i dzieci pozostających na utrzymaniu, mieszkających we wspólnym gospodarstwie domowym. Zasiłek można pobierać do końca obowiązku szkolnego. Okres ten przedłuża się do wieku 26 lat w przypadku kontynuowania nauki lub kształcenia zawodowego lub jeżeli dziecko z ważnych przyczyn zdrowotnych nie może być czynne zawodowo lub kształcić się.

Wysokość zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny jest świadczeniem zależnym od dochodu z ustalonymi kwotami miesięcznymi, w zależności od wieku dziecka:

- 500 CZK za dzieci poniżej 6 lat,
- 610 CZK za dzieci w wieku od 6 do 15 lat,
- 700 CZK za dzieci w wieku od 15 do 26 lat.

Wniosek o zasiłek rodzinny należy złożyć w czeskim urzędzie pracy, w rejonie siedziby pracodawcy. Składa się on z kilku formularzy.

Do wniosku trzeba dołączyć następujące dokumenty:

1. akt małżeństwa;
2. akt urodzenia dziecka (dzieci);
3. dowody osobiste rodziców lub opiekunów;
4. zaświadczenie o niepobieraniu zasiłku w innych państwach UE (w tym Polski – z MOPS/GOPS) przez wnioskodawcę;
5. zaświadczenie od pracodawcy współmałżonka o zatrudnieniu. W przypadku osób przebywających na zasiłku dla bezrobotnych potrzebne jest zaświadczenie z urzędu pracy. Kobiety przebywające na urlopie macierzyńskim lub wychowawczym powinny dostarczyć dokument od swojego pracodawcy, na którym widnieje data rozpoczęcia urlopu i jego koniec.
6. umowę o pracę od czeskiego pracodawcy wraz ze wszystkimi aneksami do umowy;
7. zaświadczenie z urzędu skarbowego o dochodach każdego z rodziców;
8. oświadczenie, iż dziecko lub dzieci pozostają na utrzymaniu wnioskodawcy;
9. w przypadku dziecka studiującego - zaświadczenie z uczelni o kontynuacji nauki wraz z terminem ukończenia edukacji.

Należy pamiętać, iż wszystkie dokumenty muszą być tłumaczone na język czeski. Nie jest konieczne posiadanie konta w czeskim banku, ale trzeba wziąć pod uwagę fakt, iż wnioskodawca pokrywa wszystkie prowizje bankowe od przelewanych środków.

Podobnie jak w przypadku Niemiec czeska instytucja sprawdzi, czy wnioskodawca nie pobiera podobnego świadczenia w Polsce. Instytucją zajmującą się potwierdzaniem prawa do świadczeń rodzinnych polskich obywateli pracujących za granicą jest działający w każdym województwie przy urzędzie marszałkowskim Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Więcej informacji na stronie www.eures-triregio.eu

Niniejsza publikacja została współfinansowana z Programu Unii Europejskiej na Rzecz Zatrudnienia oraz Innowacji Społecznych (EaSI) 2014-2020. W celu uzyskania szczegółowej informacji na temat Programu prosimy o zapoznanie się z informacją na stronie: <http://ec.europa.eu/social/easi>.

„Informacja zawarta w niniejszej publikacji niekoniecznie odzwierciedla oficjalne stanowisko Komisji Europejskiej.”

Grafika:

The image displays two screenshots of Polish tax forms. The left form is titled 'Zadost o przelanie na dzie' (Application for child benefit) and includes fields for personal data, child information, and a table for reporting children. The right form is titled 'Wzrost o zasiek na dzieci' (Application for child tax credit) and includes fields for personal data, child information, and a table for reporting children. Both forms include checkboxes for various options and a QR code for digital submission.